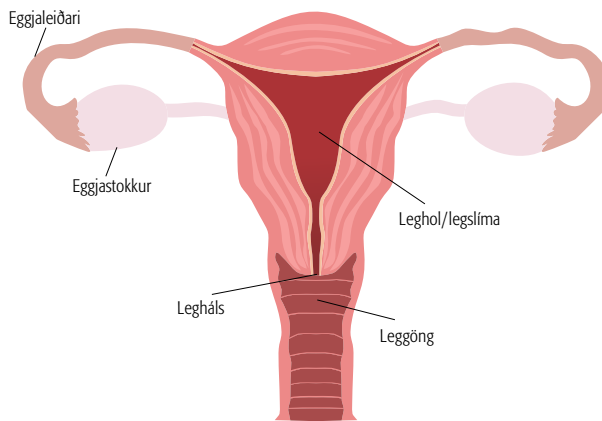

Útskaf úr legi

Útskaf er gert til að tæma leghol. Aðgerðin er notuð í völdum tilfellum eftir fósturlát, þungunarrof eða fæðingu. Aðgerðin er gerð í stuttri svæfingu á skurðstofu og er gerð í gegnum leggöng. Leghóls er opnaður og innihald legs fjarlæggt með sögi.

Fylgikvillar eru sjaldgæfir (2-4%) en þeir algengustu eru ríkuleg blæðing í aðgerð, sýking eftir aðgerð eða leg tæmist ekki fullnægjandi. Í einstaka tilfellum getur komið gat á legið en það grær oftast án nokkurra vandamála. Aðgerðin hefur yfirleitt ekki áhrif á frjósemi en við samvexti í legholi, sem er sjaldgæfur fylgikvilli (< 1%), getur frjósemi minnkað.

Kvöldið fyrir aðgerð

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum í tengslum við svæfingu. Löng fasta er ekki góð fyrir líkamann og fólki líður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefns kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu 6 klst. fyrir komu á spítalann.
- Óhætt er að drekka tæra drykki (1-2 glös í senn) þar til 2 klst. eru í komu á spítalann. Tær drykkur er t.d. vatn, tær ávaxtasafi, tærir orkuríkir drykkir og mjólkurlaust kaffi og te.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ekki má nota tóbak síðustu 2 klst. fyrir komu á spítalann.

Aðgerðardagur

- Fyrir aðgerð eru notaðar tvær töflur af lyfinu mísóprostól (Cytotec) sem mýkir leghálsinn og veldur samdráttum í legi. Töflunum er komið fyrir hátt í leggöngum kl. 06:00 að morgni aðgerðardags eða um tveimur klukkustundum fyrir áætlaðan aðgerðartíma. Lyfið getur valdið verkjum og blæðingu.
- Fara þarf í sturtu að morgni aðgerðardags, þurrka sér með hreinu handklæði og klæðast hreinum fötum.
- Fjarlægja þarf naglalakk, gelneglur og skartgrip. Ekki má nota húðkrem, ilmefni eða andlitsfarða eftir sturtuna.

Mæting er á kvenlækningadeildar 21A á 1. hæð kvennadeildarhúss Landspítala kl. 7:15.

Starfsmaður vitjar þeirra sem mæta til aðgerðar á biðstofu í anddyri. Óvæntar aðstæður geta valdið því að aðgerðartími breytist. Aðgerðin tekur um 10-15 mínútur. Eftir aðgerð er stutt dvöl á vöknunardeild áður en komið er aftur á kvenlækningadeild 21A. Heimsóknir eru ekki leyfðar á vöknunardeild.

Eftir aðgerð

Verkir

Verkir eru yfirleitt vægir eftir aðgerðina. Verkjalyf eru gefin eftir þörfum. Við mat á verkjum er notast við verkjakvarða þar sem 0 þýðir enginn verkur og 10 gríðarlegir verkir eða verstu hugsanlegu verkir. Láttu hjúkrunarfræðing vita ef verkir aukast svo hægt sé að meðhöndla þá strax.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Engir verkir		Vægir verkir		Miðlungs verkir			Miklir verkir			Gríðarlegir verkir

Næring

Borða má strax við komu á deild. Ef þú finnur fyrir ógleði eftir svæfinguna færðu lyf við því eftir þörfum.

Þvaglát

Eftir aðgerðina getur komið fram tregða við þvaglát og því er mikilvægt að reyna að pissa fljótlega eftir komu á deild. Láta þarf vita ef ekki gengur að pissa eða lítið kemur af þvagi.

Blæðing

Við fyrstu salernisferð má búast við að það blæði meira frá leggöngum en við venjulegar blæðingar en þær fara síðan minnkandi.

Fylgd heim

Gera þarf ráð fyrir að fá fylgd heim, því ekki má aka bíl fyrr en daginn eftir svæfingu. Eins er ráðlegt að hafa einhvern hjá sér fyrstu nóttina eftir aðgerð til öryggis.

Útskrift

Útskrift er samdægurs. Ef blóðflokkur þinn er Rhesus neikvæður er gefin mótefnasprautu (anti-D) fyrir heimferð til að koma í veg fyrir myndun mótefna sem geta verið skaðleg ef önnur þungun verður í framtíðinni. Fyrir heimferð veitir hjúkrunarfræðingur útskriftarfræðslu.

Útskriftarfræðsla

Verkir og verkjalyf

Eðlilegt er að finna væga tíðaverki í eina til tvær vikur. Mælt er með parasetamóli og íbúprófeni til verkjastillingar ef ekki er óþol eða ofnæmi. Hámarksskammtar af parasetamóli eru 1 g fjórum sinnum á sólarhring og íbúprófeni 400 mg þrisvar á sólarhring.

Blæðingar

Búast má við blæðingum frá leggöngum í allt að þrjár vikur eftir aðgerð. Stundum er nær engin blæðing og það er einnig eðlilegt. Næstu eðlilegu tíðablæðingar ættu að hefjast eftir 4-6 vikur og geta þær orðið ríkulegri en vanalega. Ef þú ætlar að taka getnaðarvarnartöflur má byrja töku þeirra á aðgerðardag eða daginn eftir.

Ráðleggingar eftir aðgerð

- Hafa þarf hægt um sig á aðgerðardaginn. Ráðlagt er að hafa aðstandenda hjá sér fyrstu nóttina eftir aðgerð til öryggis.
- Fara má í sturtu en ekki í baðkar, sund eða heitan pott næstu tvær vikurnar.
- Eingöngu má nota bindi en ekki túrtappa eða álfabíkar meðan blæðing varir.
- Forðast þarf samfarir næstu tvær vikurnar.
- Oftast er hægt að mæta aftur í vinnu eða skóla daginn eftir aðgerð.
- Ekki má aka bíl aðgerðardaginn vegna áhrifa svæfingarlyfja.
- Ekki er þörf á endurkomu eftir aðgerð.

Hafa þarf samband við móttöku kvenlækningadeildar ef eftirfarandi hættumerki koma fram fyrstu tvær vikurnar eftir aðgerð:

- Líkamshiti er hærra en 38°C.
- Blæðing er það mikil að stórt bindi (næturbindi eða sambærileg) fyllist á innan við 30 mínútum í meira en tvær klukkustundir.
- Miklir verkir í kvið sem ráðlögð verkjalyf slá ekki á.

Ef erindið getur ekki beðið til næsta dags má hafa samband við skiptiborð Landspítala í síma 543 1000 og biðja um samband við símavakt bráðþjónustu kvennadeildar. Ef um brátt ástand er að ræða á að hafa samband við 112.

Símanúmer

- Móttaka kvenlækningadeildar 21AM, opin virka daga kl. 08:00-16:00 543 3224
- Skiptiborð Landspítala (símavakt bráðþjónustu kvennadeilda) 543 1000

Hafa má samband við kvenlækningadeild fyrstu tvær vikur eftir aðgerð en eftir þann tíma er ráðlagt að hafa samband við heilsugæslu.

Starfsfólk kvenlækningadeildar óskar þér góðs bata.